

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

Revizijsko poročilo
Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
kandidatov DeSUS – Demokratične stranke
upokojencev Slovenije za predčasne volitve
poslancev v Državni zbor Republike Slovenije
v letu 2018

Številka: 325-8/2018/24

Ljubljana, 27. marca 2019

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo *pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018*, ki jo je organizirala politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji ter izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji. Računsko sodišče je v reviziji tudi ugotovilo znesek delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je upravičen organizator volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki DeSUS – Demokratični stranki upokojencev Slovenije izreklo *mnenje s pridržkom*, ker:

- med zbranimi sredstvi ni izkazala sredstev, ki jih je prenesla s svojega transakcijskega računa na poseben račun;
- je med porabljenimi sredstvi izkazala stroške, ki niso stroški volilne kampanje, in DDV, ki je strošek volilne kampanje, vendar ga je plačala z rednega računa stranke, hkrati pa je te stroške in DDV izkazala v poročilu o financiranju volilne kampanje ter
- med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, ni izkazala drugih oblik prispevkov, ki se nanašajo na izredne popuste lokalnih skupnosti in pravne osebe, pri čemer teh prispevkov tudi ni izkazala v poročilu o financiranju volilne kampanje.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji politični stranki DeSUS – Demokratični stranki upokojencev Slovenije izreklo *mnenje s pridržkom*, ker:

- na posebnem transakcijskem računu za volilno kampanjo ni zbrala sredstev za plačilo stroškov volilne kampanje;
- je s posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo poravnala stroške, ki niso stroški volilne kampanje;
- s posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo ni poravnala stroškov, ki se nanašajo na volilno kampanjo;
- prispevkov lokalnih skupnosti in pravne osebe ni nakazala v humanitarne namene ter
- v Seznamu izdatkov, ki je priloga poročila o financiranju volilne kampanje, v nekaterih primerih ni poročala pravilno.

Ne da bi razkritje vplivalo na izrečeni mnenji, računsko sodišče opozarja na brezplačne objave oglasov politične stranke DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije v času volilne kampanje za predčasne volitve v Državni zbor Republike Slovenije, ki so temeljile na občinskih odlokih štirih občin.

Računsko sodišče ni zahtevalo predložitve odzivnega poročila, ker je politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije že med revizijskim postopkom izvedla ustrezni popravljani ukrep, saj je denarno protivrednost drugih oblik prispevkov, ki jih je prejela v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, nakazala v humanitarne namene.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1 PREDSTAVITEV ORGANIZATORJA VOLILNE KAMPANJE.....	7
1.2 PREDSTAVITEV REVIZIJE	8
1.2.1 Zbrana sredstva.....	9
1.2.2 Porabljena sredstva.....	10
1.2.3 Posojila	11
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK.....	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje.....	12
2. UGOTOVITVE	14
2.1 PRAVILNOST POROČANJA V SKLADU Z ZVRK.....	16
2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	16
2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev.....	16
2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev	16
2.1.1.3 Druge napake	18
2.2 PRAVILNOST POSLOVANJA V SKLADU Z ZVRK	20
2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo.....	20
2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo	20
2.2.3 Druge nepravilnosti.....	21
2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev	22
2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje.....	22
2.3 VIŠINA DELNEGA POVRAČILA STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE.....	23
3. MNENJE	25
3.1 MNENJE O PRAVILNOSTI POROČANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI	25
3.2 MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA V SKLADU Z ZAKONOM O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI	26

1. UVOD

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije (v nadaljevanju: lista DeSUS) za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) v letu 2018, ki so bile 3. 6. 2018, kot je to določeno v Odloku o razpustitvi Državnega zbora Republike Slovenije in o razpisu predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 18. 7. 2018.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje, pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare in tveganj za nastanek nepravilnosti. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste DeSUS za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 je bila politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, Kersnikova ulica 6, 1000 Ljubljana, s kratico DeSUS (v nadaljevanju: stranka DeSUS).

¹ Uradni list RS, št. 25/18.

² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 11/11, 98/13.

⁴ Št. 325-8/2018/2.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v štirih mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 3. 10. 2018. Stranka DeSUS je posebni račun št. SI56 6100 0001 9275 605 odprla 17. 4. 2018 pri Delavski hranilnici d. d., Ljubljana in ga zaprla 13. 9. 2018.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje¹⁰ in stranka DeSUS ga je predložila 28. 9. 2018.

Odgovorna oseba stranke DeSUS¹¹ za volilno kampanjo in med izvajanjem revizije do 31. 12. 2018 je bil Branko Simonovič, generalni sekretar stranke, od 1. 1. 2019 dalje pa Lidija Štruc, vršilka dolžnosti generalnega sekretarja stranke. Ta odgovornost vključuje tudi vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pravilnostjo poslovanja.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je poročilo o financiranju volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018, ki ga je oddala stranka DeSUS (v nadaljevanju: poročilo o financiranju volilne kampanje). Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

⁷ To je do vključno 18. 4. 2018.

⁸ Prvi in drugi odstavek 16. člena ZVRK.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ Odgovorna oseba stranke DeSUS za finančno in materialno poslovanje je skladno s 66. členom Statuta DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije (sprejet na 10. kongresu stranke DeSUS dne 18. 2. 2017) v povezavi s 3. členom Pravilnika o finančnem in materialnem poslovanju DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije (sprejel ga je Izvršni odbor stranke na svoji 16. seji 23. 4. 2008) na državni ravni generalni sekretar stranke.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

Izračunali smo tudi višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva presegla zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presegati desetih povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 16.269,50 evra¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve¹⁴.

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini desetih povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba;
- največ v višini iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presegati višine iz 23. člena ZVRK.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače¹⁶. Organizator volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb¹⁷.

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po podatkih iz Poročila o gibanju plač za december 2017 (Uradni list RS, št. 15/18) je povprečna mesečna bruto plača za obdobje od januarja do decembra 2017 znašala 1.626,95 evra.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁶ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁷ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁸, vključno z drugimi oblikami prispevkov fizičnih oseb¹⁹.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah²⁰.

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 se je začela 4. 5. 2018 in se je končala 1. 6. 2018 ob 24. uri.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²¹ uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,
- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²².

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa²³.

Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,4 evra na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri

¹⁸ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

¹⁹ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov fizičnih oseb, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

²⁰ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²¹ Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

²² Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²³ Četrti odstavek 15. člena ZVRK.

kandidira posamezni kandidat²⁴. Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁵ je bilo na dan razpisa volitev 16. 4. 2018, to je na dan, ko so začeli teči roki za volilna opravila za predčasne volitve v državni zbor, na območju Republike Slovenije 1.714.376 volilnih upravičencev, v 9. volilni enoti je bilo 2.610 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti, in v 10. volilni enoti je bilo 5.820 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za:

- listo kandidatov niso smeli preseči 685.750,40 evra²⁶,
- kandidata italijanske narodne skupnosti niso smeli preseči 1.044 evrov²⁷ in
- kandidata madžarske narodne skupnosti niso smeli preseči 2.328 evrov²⁸.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo smo pri vsakem strošku, vključno s stroškom, ki je povezan z drugimi oblikami prispevkov, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje²⁹. Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa³⁰.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s posojili se preizkusi obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo deset povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS³¹;
- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 evrov in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³²;

²⁴ Prvi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁵ [URL: http://www.mnz.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/10301/], 31. 8. 2018.

²⁶ $1.714.376 \text{ volilnih upravičencev} \cdot 0,4 \text{ evra} = 685.750,40 \text{ evra}$.

²⁷ $2.610 \text{ volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti} \cdot 0,4 \text{ evra} = 1.044 \text{ evrov}$.

²⁸ $5.820 \text{ volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti} \cdot 0,4 \text{ evra} = 2.328 \text{ evrov}$.

²⁹ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

³⁰ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

³¹ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

³² Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³³;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb³⁴;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo deset povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³⁵;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁶.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, se pri vsakem takem prispevku preizkusi njegov obstoj, točnost in popolnost.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁷, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁸, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poročanja in pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene se pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusi njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v državnem zboru, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča. Pravico do delnega povračila stroškov imajo tudi organizatorji volilne kampanje, katerih lista kandidatov je dobila najmanj 6 odstotkov glasov od skupnega števila oddanih glasov v volilni enoti ali najmanj 2 odstotka od skupnega števila oddanih glasov v vsej državi, in sicer v vrednosti 0,17 evra za dobljeni glas v tej volilni enoti oziroma državi³⁹.

³³ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁴ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁶ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi s prvim odstavkom 23. člena ZVRK.

³⁷ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁸ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

³⁹ Prvi in drugi odstavek 24. člena ZVRK.

Organizatorji volilne kampanje za poslance italijanske in madžarske narodne skupnosti imajo pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za vsak dobljeni glas, če je kandidat dobil mandat ali najmanj 25 odstotkov od skupnega števila izračunanih točk za vse kandidate pripadnike italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti. Za potrebe izračuna višine delnega povračila se število dobljenih glasov, ki jih je prejel posamezni kandidat, izračuna tako, da se njegovo število točk deli s skupnim številom točk, ki so jih prejeli vsi kandidati, tako dobljeni delež pa se pomnoži s številom vseh veljavnih glasovnic⁴⁰.

⁴⁰ Tretji in četrti odstavek 24. člena ZVRK.

2. UGOTOVITVE

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka DeSUS izkazala zbrana sredstva v znesku 378.690,39 evra in porabljena sredstva v znesku 364.637,50 evra. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke DeSUS in ugotovljene napake v reviziji prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke DeSUS in ugotovljene napake

v evrih				
Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji	
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4)	378.690,39	2.590,92	381.281,31	
1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	12.448,71	-	12.448,71	
1.1 Prispevki v gotovini	-	-	-	
1.2 Prispevki, vplačani na poseben transakcijski račun	12.448,71	-	12.448,71	
2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	-	-	-	
2.1 Brezplačne storitve	-	-	-	
2.2 Izredni popusti	-	-	-	
2.3 Prevzem obveznosti	-	-	-	
2.4 Druge oblike nedenarnih prispevkov	-	-	-	
3. Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na poseben transakcijski račun	366.241,68	2.590,92	368.832,60	
3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator volilne kampanje	366.241,68	2.590,92	368.832,60	
3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator volilne kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator volilne kampanje pa je določena ena politična stranka	-	-	-	
4. Obresti sredstev avista	-	-	-	

Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
II. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	364.637,50	(5.828,46)	358.809,04
1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	96.179,11	-	96.179,11
2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	86.181,34	(720,79)	85.460,55
3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	36.582,46	(5.107,67)	31.474,79
4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	134.044,08	-	134.044,08
5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	301,40	-	301,40
6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	-	-	-
7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	11.349,11	-	11.349,11
8. Obresti in drugi stroški za posojila	-	-	-
III. PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I – II)	14.052,89	8.419,38	22.472,27
IV. NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE	-	-	-
V. NEPLAČANE OBVEZNOSTI	-	-	-
VI. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	1.850,00	-	1.850,00
VII. SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU VOLILNE KAMPANJE	-	-	-
VIII. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	-	492,29	492,29
IX. SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	-	-	-

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1 Pravilnost poročanja v skladu z ZVRK

2.1.1 Pravilnost izkazovanja zneskov v poročilu o financiranju volilne kampanje

2.1.1.1 Pravilnost izkazovanja zbranih sredstev

Stranka DeSUS je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je zbrana sredstva v znesku 378.690,39 evra pridobila iz virov, ki so prikazani v tabeli 2.

Tabela 2: Viri zbranih sredstev

Vir zbranih sredstev	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Denarni prispevki	12.448,71	3,29
Druge oblike prispevkov	-	-
Sredstva, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	366.241,68	96,71
Obresti sredstev avista	-	-
Skupaj	378.690,39	100,00

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.1.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka DeSUS zbrana sredstva izkazala za 2.590,92 evra prenizko, ker med zbranimi sredstvi ni izkazala sredstev, ki jih je v tem znesku prenesla s svojega transakcijskega računa na poseben račun. Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. in 2. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 1. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupni višini zbranih sredstev za volilno kampanjo ter o sredstvih, ki jih je organizator volilne kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun v skladu s sedmim odstavkom 14. člena ZVRK.

2.1.1.2 Pravilnost izkazovanja porabljenih sredstev

Stranka DeSUS je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 364.637,50 evra namenila za kritje stroškov, ki so prikazani v tabeli 3.

Tabela 3: Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Zneski v evrih	Struktura v odstotkih
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	96.179,11	26,38
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	86.181,34	23,63
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	36.582,46	10,03
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	134.044,08	36,76
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	301,40	0,08
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	-	-
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	11.349,11	3,11
Obresti in drugi stroški za posojila	-	-
Skupaj	364.637,50	100,00

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.1.2.a S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka DeSUS izkazala porabljena sredstva previsoko v skupnem znesku 5.828,46 evra, ker:

- je med njimi izkazala stroške hrane in pijače v skupnem znesku 5.107,67 evra, za katere ni izkazano, da se nanašajo na dogodke, povezane z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.b in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala obveznosti za plačilo DDV v skupnem znesku 720,79 evra, ki jih je plačala z rednega računa stranke⁴¹ za storitve oglaševanja, ki sta jih zanjo opravili družbi Facebook Ireland Ltd, Ireland (v nadaljevanju: Facebook) in Radio 105 Selnica, Hrvaška (v nadaljevanju: Radio Selnica) – povezava s točkami 2.1.1.2.b, 2.2.1.a in 2.2.2.b tega poročila.

Navedena ravnanja niso v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje v poročilu poročati o skupni višini porabljenih sredstev, pri čemer se v Poročilu o kampanji pri skupni višini porabljenih sredstev za kampanjo poroča o skupni višini za kampanjo porabljenih sredstev, ki so v skladu s 16. členom ZVRK poravnana s posebnega računa.

⁴¹ Obveznosti za plačilo DDV je stranka DeSUS plačala z rednega računa stranke 29. 6. in 31. 7. 2018, teh sredstev stranka DeSUS ni zbrala na posebnem računu.

2.1.1.2.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih izdatkov v Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika) smo ugotovili, da je stranka DeSUS posamezne izdatke izkazala za 5.828,46 evra previsoko, ker:

- je med njimi izkazala stroške hrane in pijače v skupnem znesku 5.107,67 evra, za katere ni izkazano, da se nanašajo na dogodek, povezan z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.2.2.a tega poročila);
- je med njimi izkazala obveznosti za plačilo DDV v skupnem znesku 720,79 evra, ki jih je plačala z rednega računa stranke za storitve oglaševanja, ki sta jih zanjo opravili družbi Facebook in Radio Selnica (povezava s točkami 2.1.1.2.a, 2.2.1.a in 2.2.2.b tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v poročilu o financiranju volilne kampanje poroča o vseh posameznih izdatkih, ki jih je organizator volilne kampanje namenil za financiranje volilne kampanje, pri čemer se v Seznamu izdatkov poroča o stroških volilne kampanje, ki jih je organizator volilne kampanje v skladu s 16. členom ZVRK poravnal s posebnega računa.

2.1.1.3 Druge napake

2.1.1.3.a S preizkušanjem pravilnosti v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazanih prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, smo ugotovili, da je stranka DeSUS izkazala prispevke, ki so bili zbrani v nasprotju z ZVRK, za 492,29 evra prenizko. Med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, ni izkazala:

- izrednega popusta, ki ga je prejela stranka DeSUS za oglas na 1/2 strani v regionalno-informativno-razvedrilni reviji *Modre novice*⁴², v višini razlike med ceno oglasa na 1/2 strani in ceno oglasa na 1/4 strani, ker je izvajalec zaračunal stranki oglas na 1/2 strani po ceni, ki je bila v rednem ceniku določena za oglas na 1/4 strani; razlika med cenama oglasa znaša 380 evrov⁴³ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);
- razlike v ceni zaradi znižane cene pri objavi oglasa v občinskem glasilu Občine Pivka Pivški list, ki jo je odobril uredniški odbor⁴⁴; razlika v ceni oglasa znaša 13,93 evra⁴⁵ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila);

⁴² Izdajatelj revije je družba IR Image, d. o. o., Kamnik; račun, št. 626 z dne 18. 5. 2018 v znesku 385 evrov brez DDV za oglas na 1/4 strani, ostali oglas na 1/4 strani ni bil zaračunan.

⁴³ Cena oglasa v rednem ceniku na 1/2 strani je 765 evrov, na 1/4 strani pa 385 evrov (obe ceni sta brez DDV; 765 evrov brez DDV – 385 evrov brez DDV = 380 evrov brez DDV).

⁴⁴ Uredniški odbor glasila je na korespondenčni seji 30. 4. 2018 sprejel Pravila o izrabi časopisnega prostora za oglaševanje v času volilne kampanje za predčasne državnozborske volitve 3. 6. 2018.

⁴⁵ V skladu z 8. členom Pravil o izrabi časopisnega prostora za oglaševanje v času volilne kampanje za predčasne državnozborske volitve 3. 6. 2018 znaša cena barvnega oglasa za 1/2 strani 150 evrov brez DDV. Redni cenik, ki je veljal maja 2018, določa ceno oglasa na 1/4 strani v znesku 81,967 evra brez DDV, cene za oglas na 1/2 strani redni cenik ni posebej določal. Račun za oglas na 1/2 strani, poslan stranki DeSUS, št. 180223 z dne 23. 5. 2018 znaša 150 evrov brez DDV. Občina Pivka je posredovala primer računa, iz katerega je razvidno, da je občina naročniku, ki ni politična stranka, zaračunala oglas na 1/2 strani v znesku 163,93 evra brez DDV ali 2 * cena oglasa na 1/4 strani po rednem ceniku (2 * 81,967 evra brez DDV). Ocenjujemo, da je razlika v ceni za oglas na 1/2 strani med računom, ki ga je občina posredovala naročniku, ki ni politična stranka, in računom, ki ga je prejela stranka DeSUS, 13,93 evra brez DDV (163,93 evra brez DDV – 150 evrov brez DDV).

- brezplačne predstavitve kandidata na $\frac{1}{3}$ strani v občinskem glasilu Občine Komenda Aplenca, ki jo je odobril uredniški odbor glasila⁴⁶; Občina Komenda v času objave oglasa ni razpolagala s cenikom za oglaševanje na črno-belih straneh glasila, zato ocenjujemo, da bi bil strošek objave črno-belega oglasa v velikosti $\frac{1}{3}$ strani 98,36 evra⁴⁷ (povezava s točkama 2.1.1.3.b in 2.2.3.a tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 8. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določata, da mora organizator volilne kampanje poročati o skupnem znesku prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK.

ZVRK v petem odstavku 14. člena določa, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače, v drugem odstavku 14. člena pa določa še, da je prispevek za volilno kampanjo tudi vsaka brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, ki ga postavlja v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev teh oseb. Pod ta pravila sodijo tudi določbe občinskih odlokov, na podlagi katerih je dopustno brezplačno oglaševanje v tiskanih medijih v občinski lasti. Vendar pa za presojo skladnosti takih določb občinskih odlokov z ZVRK računsko sodišče ni pristojno, saj je ta presoja v izključni domeni Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Zato računsko sodišče v takih primerih zgolj opozarja, da brezplačno oglaševanje, čeprav določeno z odlokom, ni v skladu z ureditvijo v ZVRK, vendar tovrstna razkritja ne vplivajo na izrek mnenja (točka 2.2.3.b tega poročila).

Če odločitev o brezplačnem oglaševanju v tiskanem mediju v lasti občine sprejme organ (uredniški odbor), ki za sprejem take odločitve ni izrecno pooblaščen z odlokom, se ravnanje presoja strožje, kot neskladno z ZVRK, zato za razliko od položajev v točki 2.2.3.b tega poročila tudi vpliva na mnenje.

2.1.1.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih posameznih prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK (priloga 5 pravilnika), smo ugotovili, da je stranka DeSUS posamezne prispevke, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, izkazala prenizko v skupnem znesku 492,29 evra (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.2.3.a tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, poroča o vseh posameznih prispevkih, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK, vključno z navedbo podatkov o firmi oziroma imenu, sedežu in poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je dal prispevek organizatorju volilne kampanje.

⁴⁶ Uredniški odbor glasila je na 37. seji 24. 4. 2018 sprejel Pravila za predstavitev kandidatov in kandidatke volivkam in volivcem v glasilu Občine Komenda Aplenca.

⁴⁷ Ocena za $\frac{1}{3}$ strani oglasa je podana na podlagi cene za $\frac{1}{4}$ strani glasila, ki jo je podal urednik, in znaša 73,77 evra brez DDV: 73,77 evra za $\frac{1}{4}$ strani * 4 * $\frac{1}{3}$ strani oglasa = 98,36 evra.

2.2 Pravilnost poslovanja v skladu z ZVRK

2.2.1 Pravilnost zbiranja sredstev za volilno kampanjo

2.2.1.a S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da stranka DeSUS na posebnem računu ni zbrala sredstev v znesku 2.637,19 evra za plačilo:

- oglasa v časopisu Občine Kočevje Kočevska v znesku 244 evrov⁴⁸ (povezava s točko 2.2.2.b tega poročila);
- izdelave transparenta na platnu v znesku 431,88 evra⁴⁹, ki ga je stranka izobesila v času volilne kampanje (povezava s točko 2.2.2.b tega poročila);
- košarkarskih žog, razdeljenih na volilnih srečanjih v Kočevju, Trziču in parku Tivoli v Ljubljani, v ocenjenem znesku 1.240,52 evra⁵⁰ (povezava s točko 2.2.2.b tega poročila);
- obveznosti DDV v skupnem znesku 720,79 evra za storitve oglaševanja, ki sta jih opravili družbi Facebook in Radio Selnica⁵¹ (povezava s točkami 2.1.1.2.a, 2.1.1.2.b in 2.2.2.b tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s prvim odstavkom 16. člena ZVRK, ki določa, da mora organizator volilne kampanje vsa sredstva za poravnava stroškov volilne kampanje zbrati na posebnem računu.

Pojasnilo stranke DeSUS

Stranka DeSUS je pojasnila, da je bil transparent izdelan že februarja 2018 z geslom "za vse generacije" in ne z volilnim geslom "vrnimo ljudem dostojanstvo". Stranka je transparent prvič izobesila v času volilne kampanje za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018, izobesiti ga namerava tudi na drugih večjih dogodkih.

2.2.2 Pravilnost porabe sredstev za volilno kampanjo

2.2.2.a S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da je stranka DeSUS s posebnega računa poravnala stroške, ki niso stroški volilne kampanje, in sicer je med njimi izkazala stroške hrane in pijače v skupnem znesku 5.107,67 evra, za katere ni izkazano, da se nanašajo na dogodek, povezan z volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu z drugim in četrtem odstavkom 15. člena ZVRK, ker omenjeni stroški ne sodijo med stroške volilne kampanje oziroma se nanašajo na obdobje, ki ni obdobje volilne kampanje.

⁴⁸ Račun Občina Kočevje, št. 001-BL1-1082 z dne 23. 10. 2018. Stranka DeSUS je račun poravnala 7. 11. 2018 z rednega računa.

⁴⁹ Račun Anton Omahne, s. p., Zagorje ob Savi, št. 50-02/18 z dne 12. 2. 2018, ki ga je po pojasnilu stranke DeSUS ta plačala z rednega računa stranke.

⁵⁰ Stranka DeSUS je na volilnih srečanjih 27. 5. 2018 v Kočevju, 26. 5. 2018 v Trziču in 25. 5. 2018 v parku Tivoli v Ljubljani volivcem razdelila 200 košarkarskih žog (oceno o številu razdeljenih žog je podala stranka DeSUS), ki jih je naročila pred pričetkom volilne kampanje za predčasne volitve v državni zbor in plačala z rednega računa stranke. Račun družbe Smart, d. o. o., Golnik z dne 7. 5. 2018 je bil v celoti plačan z rednega računa stranke.

⁵¹ Obveznosti za plačilo DDV je stranka DeSUS plačala z rednega računa stranke.

2.2.2.b S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo smo ugotovili, da stranka DeSUS s posebnega računa ni poravnala stroškov volilne kampanje v skupnem znesku 2.637,19 evra, in sicer:

- oglasa v časopisu Občine Kočevje Kočevska v znesku 244 evrov (povezava s točko 2.2.1.a tega poročila);
- izdelave transparenta na platnu v znesku 431,88 evra, ki ga je stranka izobesila v času volilne kampanje (povezava s točko 2.2.1.a tega poročila);
- košarkarskih žog, razdeljenih na volilnih srečanjih v Kočevju, Trziču in parku Tivoli v Ljubljani, v ocenjenem znesku 1.240,52 evra (povezava s točko 2.2.1.a tega poročila);
- obveznosti DDV v skupnem znesku 720,79 evra za storitve oglaševanja, ki sta jih opravili družbi Facebook in Radio Selnica (povezava s točkami 2.1.1.2.a, 2.1.1.2.b in 2.2.1.a tega poročila).

Navedena ravnanja niso v skladu s prvim odstavkom 16. člena ZVRK, ki določa, da mora organizator volilne kampanje vse stroške volilne kampanje poravnati s posebnega računa.

2.2.3 Druge nepravilnosti

2.2.3.a S preizkušanjem pravilnosti nakazil prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene smo ugotovili, da je stranka DeSUS prejela druge oblike prispevkov v obliki izrednih popustov in brezplačnih storitev, ki so jih zagotovile dve lokalni skupnosti in pravna oseba v skupnem znesku 492,29 evra, stranka DeSUS pa njihove denarne protivrednosti ni nakazala v humanitarne namene (povezava s točkama 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b tega poročila).

Navedeno ravnanje ni v skladu z desetim odstavkom 14. člena ZVRK v povezavi s petim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določata, da lokalne skupnosti in pravne osebe ne smejo financirati volilne kampanje ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Ukrep stranke DeSUS

Stranka DeSUS je prispevke, ki so bili stranki dani v nasprotju z ZVRK, 15. 1. 2019 nakazala v humanitarne namene organizaciji Zveza društev upokojencev Slovenije.

2.2.3.b S preizkušanjem pravilnosti izkazanih prispevkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da so bile stranki DeSUS z ureditvijo v občinskih odlokih lokalnih skupnosti omogočene brezplačne storitve v skupnem znesku 1.249 evrov, in sicer:

- stranki DeSUS je bil na podlagi 24. člena Odloka o javnem glasilu Občine Bohinj⁵² brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata na ¼ strani v občinskem glasilu Bohinjske novice; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 140 evrov;

⁵² Odlok o javnem glasilu Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, št. 1/09, 5/16) v 24. členu določa, da imajo vse stranke in druge osebe, ki kandidirajo na volitvah, v času volilne kampanje na voljo določen brezplačni prostor, ki ga glede na število strani glasila ter število strank določi uredništvo, v skladu s cenikom se plača le prostor, ki presega ta prostor. Po odločitvi uredniškega odbora Bohinjskih novic so imele stranke, ki so kandidirale na predčasnih volitvah, na voljo brezplačno ¼ strani za svojo predstavitev. Cena oglasa v skladu z veljavnim cenikom znaša za ¼ strani barvnega oglasa na notranji strani 140 evrov brez DDV.

- stranki DeSUS je bil na podlagi 12. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila⁵³ brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata na dveh straneh v občinskem glasilu Naš kraj Občine Dobrepolje; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom za dve strani barvnega oglasa na notranjih straneh znašala 384 evrov;
- stranki DeSUS je bil na podlagi 14. člena Odloka o občinskem glasilu Rokovnjač⁵⁴ brezplačno objavljen volilni oglas na ¼ strani v občinskem časopisu Rokovnjač Občine Lukovica; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom znašala 145 evrov;
- stranki DeSUS je bil na podlagi 19. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi⁵⁵ brezplačno objavljen oglas o predstavitvi kandidata na dveh straneh v lokalnem časopisu Grosupeljski odmevi; cena oglasa bi v skladu z veljavnim cenikom za dve strani barvnega oglasa ob sredini znašala 580 evrov.

2.2.4 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Pri preveritvi, ali je organizator volilne kampanje pravočasno odprl in zaprl posebni račun ter ali je predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku, nismo ugotovili nepravilnosti.

2.2.5 Pravilnost izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje

Vsebinsko in obrazce poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti na obrazcu Poročilo o kampanji skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

⁵³ Odlok o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila (Uradni list RS, št. 28/08) Občine Dobrepolje v 12. členu določa, da se namenijo brezplačni prostori za potrebe volilne kampanje ob volitvah v državni zbor, volitvah predsednika republike ter za predstavitev kandidatov in list kandidatov na lokalnih volitvah. Cena oglasa v skladu z veljavnim Cenikom oglasov in drugih objav v občinskem glasilu Naš kraj (z dne 1. 7. 2013), ki ga je sprejel župan Občine Dobrepolje, znaša za eno stran barvnega oglasa 192 evrov brez DDV ($2 * 192 \text{ evrov} = 384 \text{ evrov}$).

⁵⁴ Odlok o občinskem glasilu Rokovnjač (Uradni vestnik Občine Lukovica, št. 1/11) v 14. členu določa, da imajo politične stranke in liste, ki so registrirane v občini, v vsaki številki brezplačno na razpolago ¼ strani za obveščanje javnosti o svojem delovanju. Stranka ali lista, ki preseže ¼ brezplačnega prostora, presežek plača po veljavnem ceniku. Občina Lukovica je v Uradnem vestniku Občine Lukovica, št. 2/18 objavila Pravila izrabe časopisnega prostora občinskega glasila Rokovnjač za namen izvedbe predčasnih volitev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, kjer je določila, da se v času izvedbe volilnih opravil ¼ strani brezplačno namenijo za obravnavo mnenj političnih strank in list, zastopanih v občinskem svetu. V skladu s cenikom oglasnega prostora v občinskem glasilu Rokovnjač, ki ga je na svoji spletni strani objavila Občina Lukovica, znaša cena barvnega oglasa velikosti ¼ strani 145 evrov brez DDV.

⁵⁵ Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi (Uradni list RS, št. 96/02) v 19. členu določa, da mora lokalni časopis del prostora brezplačno nameniti predstavitvi kandidatov in kandidatnih list med volilno kampanjo ob razpisu lokalnih volitev ter volitev v državni zbor in državni svet. Sklep o potrditvi cenika oglaševanja v časopisu Grosupeljski odmevi, št. 030-1/12 z dne 14. 6. 2012 določa, da je cena za eno stran oglasa 290 evrov brez DDV, ki se pomnoži s faktorjem 1,0, ki je določen za objavo oglasa na dveh straneh ob sredini. Za dve strani oglasa ob sredini je cena brez DDV določena na sledeči način: $2 * 290 \text{ evrov} * \text{faktor } 1,0 = 580 \text{ evrov}$.

S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka DeSUS predložila vse obrazce, določene s pravilnikom, pri čemer pa v naslednjih primerih ni poročala pravilno:

- v Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika):
 - je namesto izvajalca Vukota Lekić, s. p. in njegovega naslova Obala 26, 6320 Portorož pri izdatku naveden naziv Tekstilna Tovarna Okroglica, d. d., Dombrava 1, 5293 Volčja Draga⁵⁶ in namesto družbe Gostišče Bernarda, d. o. o. in njenega naslova Mariborska cesta 51, 2352 Selnica ob Dravi pri izdatku naveden naziv MEGOS, podjetje za gostinstvo in storitve, d. o. o., Štefan pri Trebnjem 36, 8210 Trebnje⁵⁷;
 - so namesto zneskov brez DDV pri računih družb Facebook in Radio Selnica navedeni zneski računov z DDV, pri čemer je bil DDV plačan z rednega računa stranke⁵⁸;
 - je navedena napačna številka računov družb Facebook⁵⁹ in Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor⁶⁰.

Navedena ravnanja predstavljajo kršitev 2. točke prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določa, da se v obrazcu Seznam izdatkov navedejo podatki o vseh posameznih osebah, ki so jim bile plačane izvršene storitve ali dobavljeni izdelki ali blago za kampanjo, z navedbo firme oziroma imena poslovnega subjekta oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma fizične osebe, ki je izvajalec storitve ali prodajalec izdelka ali blaga, ter z navedbo sedeža poslovnega subjekta oziroma naslova fizične osebe oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Prav tako je treba v skladu z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika v obrazcu Seznam izdatkov navesti številke izdanih računov ter zneske plačanih stroškov.

2.3 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida predčasnih volitev poslancev v Državni zbor Republike Slovenije⁶¹ je listi kandidatov stranke DeSUS za predčasne volitve poslancev v državni zbor v letu 2018 pripadlo pet mandator za poslance v državnem zboru. Prejela je 43.889 glasov, zato ima organizator

⁵⁶ Izdatek je 315 evrov.

⁵⁷ Izdatek je 180 evrov.

⁵⁸ V Seznamu izdatkov (priloga 3 pravilnika) bi morali biti pri računih družbe Facebook navedeni zneski v evrih brez DDV, in sicer pri računih št. 3490165 v znesku 38,88 evra, št. 3492603 v znesku 39,16 evra, št. 3495168 v znesku 38,74 evra, št. 3513749 v znesku 38,72 evra, št. 3497578 v znesku 38,72 evra, št. 3499687 v znesku 38,62 evra, št. 3501885 v znesku 38,24 evra, št. 3503494 v znesku 11,36 evra, št. 3504120 v znesku 38,71 evra, št. 3506475 v znesku 38,56 evra, št. 3508900 v znesku 38,82 evra, št. 3511440 v znesku 38,29 evra, št. 3515967 v znesku 39,32 evra, št. 3517587 v znesku 11,30 evra, št. 3518190 v znesku 38,98 evra, št. 3520312 v znesku 39,05 evra, št. 3522783 v znesku 39,41 evra, št. 3525221 v znesku 39,59 evra, št. 3527804 v znesku 206,92 evra, št. 3530022 v znesku 206,75 evra, št. 3531620 v znesku 20,60 evra, št. 3532133 v znesku 240,37 evra, št. 3534308 v znesku 244,93 evra, št. 3536651 v znesku 248,79 evra, št. 3536652 v znesku 23,78 evra, št. 3538844 v znesku 237,36 evra, št. 3548997 v znesku 314,75 evra, št. 3552319 v znesku 579,63 evra, št. 3552320 v znesku 49,65 evra, št. 3565874 v znesku 4,83 evra. Pri računu št. 236/R105/01 družbe Radio Selnica bi moral biti naveden znesek 253,48 evra.

⁵⁹ Namesto računa s št. 3513749 v znesku 38,72 evra je dvakrat naveden račun s št. 3497578.

⁶⁰ Namesto računa s št. 18155716 v znesku 316,61 evra je naveden račun s št. 18188716 v istem znesku.

⁶¹ Uradni list RS, št. 41/18, 43/18.

volilne kampanje glede na volilni izid v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v vrednosti 0,33 evra za dobljeni glas, to je v znesku 14.483,37 evra⁶².

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, ugotovljenega v tabeli 1, zato ugotavljamo, da ima stranka DeSUS pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 14.483,37 evra.

⁶² 43.889 glasov * 0,33 evra = 14.483,37 evra.

3. MNENJE

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, katere organizator je bila politična stranka *DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije*.

3.1 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

Pri preverjanju pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo smo v poročilu o financiranju volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, ki ga je predložila politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, ugotovili naslednje napake:

- med zbranimi sredstvi ni izkazala sredstev, ki jih je prenesla s svojega transakcijskega računa na poseben račun v znesku 2.591 evrov – točka 2.1.1.1.a;
- med porabljenimi sredstvi je izkazala stroške v skupnem znesku 5.108 evrov, ki niso stroški volilne kampanje, in DDV v skupnem znesku 721 evrov, ki je strošek volilne kampanje, vendar ga je plačala z rednega računa stranke, hkrati pa je te stroške in DDV izkazala v Seznamu izdatkov (priloga 3 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.2.a in 2.1.1.2.b;
- med prispevki, ki so zbrani v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji, ni izkazala drugih oblik prispevkov v znesku 492 evrov, hkrati pa teh prispevkov ni izkazala v Seznamu prispevkov, zbranih v nasprotju z Zakonom o volilni in referendumski kampanji (priloga 5 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) – točki 2.1.1.3.a in 2.1.1.3.b.

Razen napak, navedenih v prejšnjem odstavku, menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018, ki ga je predložila politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije, v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Mnenje s pridržkom

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018 politične stranke DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije smo ugotovili naslednje nepravilnosti:

- na posebnem transakcijskem računu za volilno kampanjo ni zbrala sredstev za plačilo stroškov volilne kampanje v skupnem znesku 2.637 evrov – točka 2.2.1.a;
- s posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo je poravnala stroške v znesku 5.108 evrov, ki niso stroški volilne kampanje – točka 2.2.2.a;
- s posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo ni poravnala stroškov, ki se nanašajo na volilno kampanjo v znesku 2.637 evrov – točka 2.2.2.b;
- prispevkov lokalnih skupnosti in pravne osebe v skupnem znesku 492 evrov ni nakazala v humanitarne namene – točka 2.2.3.a;
- v Seznamu izdatkov (priloga 3 Pravilnika o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo) v nekaterih primerih ni poročala pravilno – točka 2.2.5.

Razen nepravilnosti, navedenih v prvem odstavku, menimo, da je politična stranka DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije za predčasne volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2018 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na razkritje v točki 2.2.3.b tega poročila, kjer so obravnavane brezplačne objave oglasov politične stranke DeSUS – Demokratične stranke upokojencev Slovenije v času volilne kampanje za predčasne volitve v Državni zbor Republike Slovenije v skupnem znesku 1.249 evrov. Brezplačne objave so temeljile na občinskih odlokih štirih občin.

V petem odstavku 14. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji je določeno, da organi lokalnih skupnosti ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače. Poleg denarnih prispevkov je skladno z drugim odstavkom 14. člena tega zakona prispevek za volilno kampanjo tudi vsak nedenarni prispevek, brezplačna storitev za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb.

Pridržki v revizijskem mnenju niso povezani s temi zadevami.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. DeSUS – Demokratični stranki upokojencev Slovenije, priporočeno;
2. Branku Simonoviču, priporočeno;
3. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
4. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si